

ค่าจ้างเพื่อชีวิต

Living Wage

คืออะไร มีความสำคัญอย่างไร

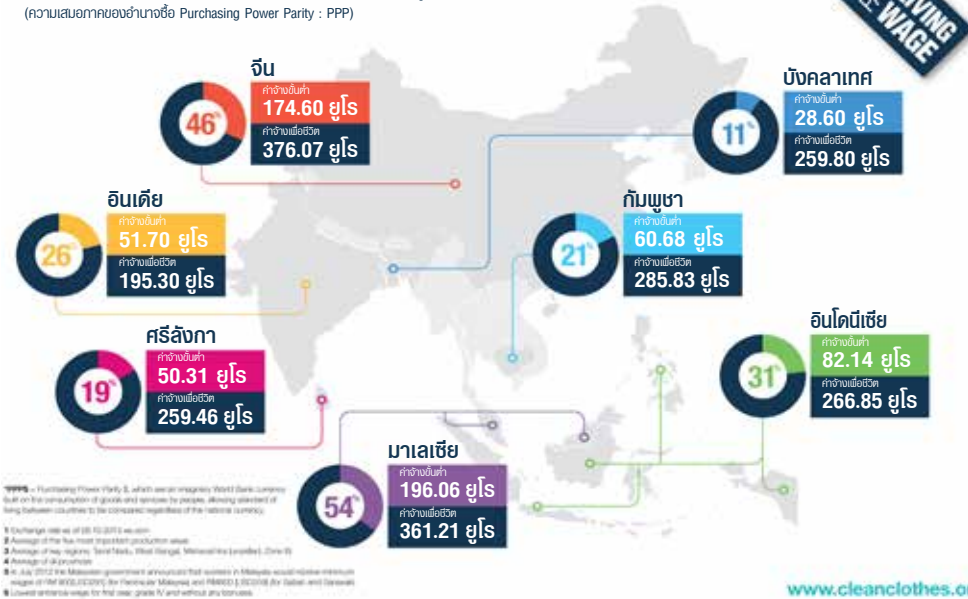
แรงงานผู้หญิงส่วนใหญ่ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกต้องทำงานที่ถูกตัดค่าตัว ได้รับค่าแรงน้อย และมักไม่มีการจัดตั้ง อย่างเช่น งานในภาคเกษตรกรรม งานแม่บ้าน ภาคบริการและโรงงานเย็บผ้า โดยในบรรดาอุตสาหกรรมเหล่านี้ ผู้หญิงมักไม่ได้รับการปกป้องด้านสิทธิแรงงาน¹ ได้รับแรงต่ำ และถูกแสวงหาประโยชน์อย่างมิชอบ **ค่าจ้างเพื่อชีวิต** เป็นค่าจ้างซึ่งช่วยให้คนงานสามารถดำรงชีพได้อย่างมีศักดิ์ศรี **ค่าจ้างเพื่อชีวิต** ต้องมากพอที่จะช่วยเติมเต็ม

ความต้องการขั้นพื้นฐานของคนงาน ทั้งอาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า บริการด้านสุขภาพ การออม และสันติภาพการในขั้นต่ำสำหรับคนงานและครอบครัว **ค่าจ้างเพื่อชีวิต** เป็นการคำนวณจาก (1) การบริโภคอาหารที่มีแคลอรีเพียงพอสำหรับครอบครัวที่มีสมาชิกสี่คน สอดคล้องกับพฤติกรรม การบริโภคและโภชนาการท้องถิ่น (2) ค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่ใช่อาหาร เช่น ค่าเช่า ค่าน้ำค่าไฟ ค่าเล่าเรียนของบุตร และเงินออม

ค่าจ้างเพื่อชีวิต ช่วยให้เกิดความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจ ความเท่าเทียมระหว่างเพศ ช่วยขจัดความยากจนและสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

ค่าแรงขั้นต่ำ VS ค่าจ้างเพื่อชีวิต

ความแตกต่างระหว่างค่าจ้างขั้นต่ำกับค่าจ้างเพื่อชีวิต
ค่าจ้างเพื่อชีวิตคำนวณจากค่าจ้างที่เป็นธรรมของเอเชีย ซึ่งตัวเลขปี 2556 อยู่ที่ 725 ppp (ความเสมอภาคของอำนาจซื้อ Purchasing Power Parity : PPP)

ค่าจ้างที่เป็นธรรมของเอเชีย (ASIA FLOOR WAGE - AFW)

คำนวณจากส่วนประกอบดังต่อไปนี้

คนงานหนึ่งคน ต้องเลี้ยงดูครอบครัว

1 x คนงาน + 2 x ผู้ใหญ่ หรือ 1 x ผู้ใหญ่ + 2 x เด็ก หรือ 4 x เด็ก

ประมาณ 50% ของเงินเดือนใช้เป็นค่าอาหาร โดยคิดเป็นราว 3,000 แคลอรีต่อวันต่อผู้ใหญ่ 1 คน

3000 calories

ประมาณ 40% ใช้เป็นค่าเสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ค่าเดินทาง ค่าการศึกษาของบุตร ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ

40%

ประมาณ 10% เป็นค่าใช้จ่ายตามอสังหาริมทรัพย์ (เป็นค่าใช้จ่ายด้านเงินเก็บออม เงินบำนาญ หรือถูกใช้กรณีที่สูงสุดในการจ่ายค่าเช่าของครอบครัว)

10%

www.cleanclothes.org

ไม่มีคนงานประเทศไหนในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกได้รับค่าจ้างเพื่อชีวิต ส่วนใหญ่แล้วคนงานเย็บผ้าและครอบครัวดำรงชีพในความยากจน ส่วนคนทำงานบ้านและคนงานภาคเกษตรยังได้รับค่าแรงที่น้อยลงไปอีก

ทำไมต้องไปไกลกว่าการมีค่าจ้างขั้นต่ำ?

ประเทศที่เน้นอุตสาหกรรมส่งออกในเอเชียใต้และตะวันออกเฉียงใต้ เน้นจุดขายเรื่องค่าแรงราคาถูกเพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ ดังนั้น ประเทศเหล่านี้จึงแข่งขันกันกดค่าจ้างให้ต่ำ นอกจากนี้ แรงงานมักไม่มีการรวมตัวเป็นสหภาพแรงงาน หรือถ้ามีก็ไม่เข้มแข็ง หรือมักถูกทำลาย ทำให้การเรียกร้องขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำเป็นไปอย่างยากลำบาก ประกอบกับการแปรรูปสวัสดิการสังคมและตัดงบประมาณบริการสาธารณะต่างๆ ค่าจ้างขั้นต่ำจึงยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ

แม้แต่อัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมาย นายจ้างก็มักไม่ปฏิบัติตาม และคนงานนอกระบบมักไม่ได้รับการคุ้มครองเรื่องค่าจ้างขั้นต่ำ ส่งผลให้ประเทศในเอเชียยังคงมีความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างคนงานหญิงและชายมากที่สุดในโลก โดยคนงานหญิงส่วนใหญ่ทำงานโดยไม่มีประกันสังคมขั้นพื้นฐาน ขาดสวัสดิการ และขาดสภาพการทำงานที่ปลอดภัย นอกจากนี้ภาระงานในบ้านและการดูแลครอบครัว ทำให้คนงานหญิงรวมตัวและจัดตั้งเป็นสหภาพแรงงานกันได้ยากขึ้น

[1] Rhodes, Francesca, Jasmine Burnley, Maria Dolores, Joy Kyriacou, Rachel Wilshaw, Daria Ukhova, Luke Gibson, and Mustafa Talpur. "Underpaid and Undervalued: How inequality defines women's work in Asia." (2016).

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ค่าจ้างเพื่อชีวิต
โปรดดู www.apwld.org

สมาคมผู้หญิง กฎหมาย และการพัฒนาแห่งเอเชียแปซิฟิก
(Asia Pacific Forum on Women, Law and Development)

ประเด็นนี้สำคัญต่อผู้หญิงอย่างไร

ที่ผ่านมา กลไกที่กำหนดค่าแรงมักมองว่าผู้หญิงเป็นเพียงผู้ที่ต้องพึ่งพิงคนอื่น ไม่ใช่ผู้มีรายได้หลักของครอบครัว งานที่ผู้หญิงทำเป็นส่วนใหญ่จึงมักถือว่ามีคุณค่าน้อยกว่างานของผู้ชาย ไม่ว่าจะเป็นงานเย็บผ้า การดูแลเด็ก การดูแลผู้สูงอายุ การดูแลร่างกาย เช่น งานทำผม การผลิตอาหารเพื่อบริโภคในครอบครัว การทำกับข้าว งานสังคมสงเคราะห์ต่างๆ ส่วนเป็นงานที่ถูกจัดว่ามีคุณค่าน้อยกว่างานแบบอื่น ทั้ง ๆ ที่ต้องใช้ความรู้หรือประสบการณ์คล้ายคลึงกัน แนวคิดแบบชายเป็นใหญ่ยังทำให้ผู้หญิงต้องแบกรับภาระงานในบ้าน หากไม่มีการจ้างคนอื่นเพื่อกำหนดค่าแรงเหล่านี้

การเติบโตทางเศรษฐกิจในเอเชียเป็นไปได้เพราะมีแรงงานราคาถูกของผู้หญิงเพียงใจ ในขณะที่ผู้หญิงต้องได้รับสิทธิเท่าเทียมในการทำงาน พร้อมค่าจ้างที่เป็นธรรม แต่พวกเธอก็ไม่ควรถูกจ่ายน้อยกว่าค่าจ้างที่ต่ำเรี่ยดิน โดยภาพรวมของเศรษฐกิจทั่วโลกนั้น ค่าจ้างที่แท้จริงของคนงานนับว่าลดน้อยลง ในขณะที่ค่าครองชีพเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ผู้ที่ได้ประโยชน์จากกดขี่แรงงานของผู้หญิง เป็นกลุ่มคนเพียงหยิบมือ ทั้งนี้ เงินเดือนของผู้บริหารบริษัทข้ามชาติสูงขึ้นเป็นสองเท่าตั้งแต่ปี 2545 และมากเป็นราว 2,000 เท่าเมื่อเทียบกับรายได้ของคนงานเย็บผ้าในบังคลาเทศ² นาย Amancio Ortega (เจ้าของแบรนด์ Inditex - Zara, Bershka) มีความมั่งคั่งคิดเป็น 82,107,843 เท่า เมื่อเทียบกับรายได้ทั้งปีของคนงานเย็บผ้าในบังคลาเทศ

สภาพการทำงานที่เป็นธรรมและการได้รับค่าจ้างเพื่อชีวิต เป็นองค์ประกอบสำคัญเพื่อให้เกิดความยุติธรรมด้านการพัฒนา การพัฒนาที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องเกิดจากการปฏิบัติด้านแรงงานที่เป็นธรรม แรงงานนอกระบบและคนงานข้ามชาติจะต้องได้ทำงานที่มีคุณค่า (Decent Work) และได้รับค่าจ้างเพื่อชีวิตเช่นเดียวกัน

[2] Wilshaw, Rachel. "Steps towards a living wage in global supply chains." (2014).

ค่าจ้างเพื่อชีวิตทำได้จริงหรือ?

มีผู้แย้งว่าค่าจ้างเพื่อชีวิตจะทำให้ประเทศที่พึ่งพาการส่งออก มีความสามารถในการแข่งขันน้อยลง และทำให้นักลงทุนจากต่างชาติไม่ยอมมาลงทุน เนื่องจากบริษัทต่างชาติอาจย้ายฐานการผลิตไปประเทศที่มีค่าแรงต่ำกว่า

แต่ค่าจ้างเพื่อชีวิตจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในท้องถิ่น เนื่องจากคนงานจะสามารถใช้จ่ายได้มากขึ้น และหากมีระบบภาษีที่เหมาะสม จะช่วยให้รัฐมีรายได้จากภาษีที่จำเป็นเพื่อไปลงทุนกับสวัสดิการและบริการขั้นพื้นฐานให้กับประชาชน เมื่อเร็วๆ นี้ ประเทศจีนได้ขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำเพื่อกระตุ้นการบริโภคในประเทศ

และเพื่อป้องกันไม่ให้บริษัทมุ่งแสวงหาต้นทุนค่าแรงต่ำสุด เราจำเป็นต้องกำหนดค่าจ้างพื้นฐานระดับภูมิภาค และการคำนวณเงินได้พื้นฐานระดับสากล

งานวิจัยต่าง ๆ ชี้ให้เห็นว่า เมื่อบริษัทเพิ่มค่าจ้างให้เท่ากับค่าจ้างเพื่อชีวิตแล้ว พวกเขาจะสามารถลดอัตราการผลิตของคนงานลงได้มากถึง 50% ค่าจ้างเพื่อชีวิตจะช่วยให้คุณภาพของงานดีขึ้น ช่วยเพิ่มผลิตผลโดยรวม คนงานมีเงินใช้สอยในการดำรงชีพขั้นพื้นฐานและมีความพึงพอใจในงานของตนมากขึ้น

[3] Hurst, Rosie. "Nicer work? Impact's Benefits for Business and Workers Programme (2011-1013). (2013)

[4] อ่างแล้ว

แล้วคุณล่ะจะทำอะไรได้บ้าง?

- เข้าร่วมกับเราเพื่อเตรียมนัดหยุดงานพร้อมกันทั่วโลก (Global Strike) เพื่อเรียกร้องให้มีค่าจ้างเพื่อชีวิตและเศรษฐกิจที่เป็นธรรม หยุดทำงาน หยุดให้ความยินยอม และหยุดการผลิตและการบริโภคจากในระบบ เรานัดหยุดงานในวันสตรีสากล (วันที่ 8 มีนาคมของทุกปี) และวันแรงงาน (วันที่ 1 พฤษภาคมของทุกปี)
- จัดเวิร์คชอป เวทีเสวนา หรือละคร เพื่อรณรงค์เกี่ยวกับค่าจ้างเพื่อชีวิต
- ทำงานร่วมกับสหภาพแรงงาน และองค์กรอื่นๆ ที่รณรงค์เรื่องค่าจ้างที่เป็นธรรม (และเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานด้วย ถ้าคุณยังไม่เคยเป็น)
- จัดประชุมกับตัวแทนจากกระทรวงแรงงานหรือกระทรวงด้านสตรี แลกเปลี่ยนกับตัวแทนฯ กระทรวงว่าค่าจ้างเพื่อชีวิตจะมีประโยชน์กับคนงานและเศรษฐกิจของประเทศอย่างไร
- ให้ออกเสียงลงคะแนนของตัวเองและประเมินว่าคนงานมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครอบครัวหรือไม่ โดยอ้างอิงจากค่าจ้างที่เป็นธรรมของเอเชีย
- ล่ารายชื่อทางออนไลน์ผ่าน Change.org หรือ SumOfUs.org และเวทีอื่น ๆ เพื่อเรียกร้องให้มีค่าจ้างเพื่อชีวิตในประเทศไทย
- แร่ข้อมูลเกี่ยวกับค่าจ้างเพื่อชีวิตทางโซเชียลมีเดีย และให้ความรู้กับเพื่อน ๆ ในเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ฯลฯ
- เขียนบทความเกี่ยวกับค่าจ้างเพื่อชีวิตลงเว็บไซต์ หรือหนังสือพิมพ์
- ติดต่อเรามาว่าทาง APWLD จะช่วยสนับสนุนกิจกรรมของคุณได้อย่างไรบ้าง

ค่าจ้างเพื่อชีวิตคือสิทธิมนุษยชน

ทุกคนที่ทำงานมีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการประกันความเป็นอยู่อันควรค่าแก่ศักดิ์ศรีของมนุษย์สำหรับตนเองและครอบครัว และหากทำเป็นก็จะได้รับการคุ้มครองทางสังคมในรูปแบบอื่นเพิ่มเติมด้วย

- ข้อ 23 (3) ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights - UDHR) พ.ศ. 2491

รัฐภาคีแห่งศึกษานี้รับรองสิทธิของทุกคนในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอ สำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ และสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- ข้อ 11 ของกติกาว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights-ICESCR)

ในประเทศที่ยังมีความอยุติธรรมต่อคนงาน มีความยากลำบาก และการขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น...เราจำเป็นต้องปรับปรุงสภาพเหล่านี้อย่างเร่งด่วน...โดยจัดให้มีค่าจ้างเพื่อชีวิตที่เพียงพอ

- อารัมภบท รัฐธรรมนูญการแรงงานโลก ILO Constitution, พ.ศ. 2462 (1919), Preamble

ภายในปี 2673 ต้องสนับสนุนให้ผู้หญิงและผู้ชายทุกคนมีงานที่มีคุณค่าทั้งหมัดและมีผลิตผล รวมทั้งคนหนุ่มสาวและผู้หญิง และให้มีการจ่ายค่าแรงด้วยมูลค่าที่เท่าเทียม

- เป้าหมายรอง 8.5 ภายใต้เป้าหมายหลัก 8 ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal)